

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Venetiis, M.D.LVI

Platonis Hippias maior, vel, de pulchro

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-254](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-254)

id quoque percurrere præstabit. s. o. c. Secundum quodlibet igitur horum trium, de voluptate & sapientia iudicemus. Videndum enim veri unumquodque trium cognatus asseramus. PROT. Num de pulchritudine, veritate, mensuram loqueris? s. o. c. Certè. primum igitur veritatem sume Protarche, cumque sumseris, ad tria iam respice, mentem, veritatem, & voluptatem: & postquam diu mature consideraueris, tibi ipsi responde, utrum voluptas an mens veritati propinquior. PROT. Quid diurna meditatione opus est permultum ut arbitror inter est. Voluptas enim maxime omnium temeraria. fertur enim de Veneris voluptatibus, qua ingentissima omnium estimantur, quod peierantibus illis, dii prorsus ignoscunt, quasi pueri quidam sint, nullius intelligentia compotes. Mens autem aut idem est quod veritas, aut omnium certè similis atque uerissima. s. o. c. An posthac mensuram illam moderationemque considerandum restat, voluptasne an sapientia eius sit capaxior? PROT. Id quoque quod nunc in fers, exploratu per facile est. Reor equidem nihil voluptate, eiusque exultatione immoderatus inueniri posse: nihil contra, mente & scientia moderatius. s. o. c. Præclare, verum amen tertium quoque responde. Mensne pulchritudinis magis est particeps, an ipsa voluptas? quidue pulchrius? an mens voluptate, an contra? PROT. Mentem quidem & sapientiam à Socrates nemo unquam aut reuera aut falso deformem vel vidit, vel aliquo pacto cogitavit, aut fuisse unquam, aut esse, aut deinde futuram. s. o. c. Rectè. PROT. Si quæ verò voluptates præsertim maximas prosequente aduertimus, vel quod ridicula, vel quod obscœna sint, ipsi quidem erubescimus, atque celamus, noctis tenebris talia concedentes, quasi sint diurni luminis indigna conspectu. s. o. c. Cunctis igitur à Protarche & per nuncios & voce præsentis declarato, quod voluptatis possessio neque primum est, neque secundum bonum. Sed primum circa mensuram & moderatum, & opportunum & quaecunque talia sempiternam quandam naturam sortita esse putare decet. PROT. Apparet utique ex ijs quæ modo sunt dicta. s. o. c. Secundum deinde circa comensuratum & pulchrum perfectum atque sufficiens, & quotcunque huius ordinis sunt. PROT. Videtur. s. o. c. Tertium ut ipse vaticinor, si mentem sapientiamque posueris, haud procul à veritate discedes. PROT. Forte. s. o. c. Quarta verò sunt quæ ipsius animæ propria posuimus, scientia & artes opinionemque recta, quæ idè tribus illis statim succedunt, quia bono sunt quam voluptas cognatiore. PROT. Forsitan. s. o. c. Quinto loco pone voluptates eas, quas expertes molestiæ definimus, quas puras nominabamus animæ ipsius scientias, sensus aut sequentes. PROT. Fortassis. s. o. c. In sexta verò progenie, inquit Orpheus, cantilenæ ornatum finite. Nostra quoque oratio in sexto iudicio finiri videtur. Unde nihil deinceps nobis aliud restat, nisi ut dictis caput adhibeamus. PROT. Decet profecto. s. o. c. Tertio iam orationem eandem conseruatorem deum contestati breuiter perstringamus. PROT. Qualem inquis? s. o. c. Philebus quidem inquit, omnem penitus voluptatem nobis ipsum bonum esse. PROT. Tertio quemadmodum videtur: dicebas paulo antè repetendam orationem esse. s. o. c. Hoc ipsum quod aut sequitur, audiamus. Equidem quod modo dixi oratione Philebi aliorumque innumerabilium considerans gra-

Mens aut est
ipsa veritas
aut simili-
ma.

Bonorum
distinctio.

atque illi

uiterque ferens, mentem longè meliorem potioremq; hominum uti quam voluptatem contendi esse. PROT. Dicta hæc sunt. s. o. c. Sufficatus tamen esse & alia multa intuli, quod si apparuerit aliquid ambobus hisce præstantius, pro mente ipsa aduersus voluptatem de secunda sorte pugnarem, voluptasque secundis etiã honoribus spoliaretur. PROT. Hæc quoque dixisti. s. o. c. Præterea cum dixissem bonum ipsum esse omnium sufficientissimum, neutrum ex ijs tamen sufficiens esse constitit. PROT. Vera narras. s. o. c. Et cum in ea oratione nec mens nec voluptas sibi ipsi sufficientem perfectamque vim habere videretur, neutram esse bonum ipsum apparuit. PROT. Rectè admodum. s. o. c. Quinetiam cum tertium quiddam vera que melius esse constaret, mens utique longo quodam intervallo propinquior potiori superantiq; idea quam voluptas eluxit. PROT. Quidni? s. o. c. Ergo nonne quintum gradum ex ea sententia quam præsentis iudicium protulit, voluptatis potentia sortiretur? PROT. Videtur. s. o. c. Primum tamen voluptati locum boues darent, & equi, & bruti denique vniuersa, ex eo quod eius illecebris mancipata sunt, quibus plurimi fidem, haud secus quam augures auiibus habentes, voluptates ad bene viuendum potissimas omnium arbitrantur: ferarumque amores, locupletiores testes asserunt, quam tot responsa rudium philosophorum. PROT. Verissima, à Socrates, te narraffe cuncti fatemur. s. o. c. Nonne ergo me iam dimittis? PROT. Exiguam adhuc quiddam restat, à Socrates: neque enim prior tu quidem discedes: ego verò quæ restant, in memoriam tibi reducam.

PLATONIS HIPPIAS MAIOR, VEL, DE PULCHRO.

MARSILII FICINI ARGUMENT.

DE pulchro, in Phædro, Symposio, & Hippia disputatur. In Hippia, quia Socrates agit aduersus Hippiam Sophistam, qui cum ignoraret, se scire putabat, quæ ignorantia animi reddit indocilem, quid pulchrum sit non satis docet, sed quid non sit ostendit, & opinioniones falsas redarguit. Sophistam vocat eum qui se sapientem videri magis quam esse studet, pecuniarum honorisque gratia. Talem verò Hippiam esse in proœmio declarat, & in fine proœmij. Sumpta occasione ab oratione quadam Hippie quæ de pulchris officijs diserebat, interrogat Socrates quid ipsum per se pulchrum quo reliqua omnia pulchra sunt. Oportet enim particularia ad vniuersale quod in particularibus, & vniuersale quod in particularibus ad ipsum quod supra singula est vniuersale referre. Nam singuli hoies pulchri, per formam quandam singulis communem pulchri redduntur: forma verò communis pluribus à diuina specie velut à sigillo character imprimitur: quoniam omnis multitudo ad vnum quod in multitudine, & vnum quod in multitudine ad vnum quod supra multitudine est, reducitur. Quare cum multa sint pulchra, oportet singula per pulchritudinem communem omnibus, & omnibus instam esse pulchra: & pulchritudinem quæ in oibus est, sicut in alio est, non in seipsa, sic ab alio, non à seipsa pendere. Vni quodque è singulis pulchris, pulchrum hoc Plato vocat: formam in omnibus, pulchritudinem: speciem & ideam supra omnia, ipsum pulchrum. Primum sensus attingit opinioque: secundum ratio cogitat. Tertium mens intuetur. Interrogatus Hippias, ter secundum sensum opinionem definit. Quibus consutatis, Socrates ter quoque definit. Bis quidem secundum rationem. postremo secundum mentem. Sophista enim sensu opinioneque incedit, philosophus ratione potius, atque mente. In primis Hippias pulchram

chram virginem, ipsam pulchrum esse respondet. Quod esse falsum ex eo constat, quod non omnia que pulchra sunt, per virginem pulchra sunt. Et virgo, si cum brutis comparatur, pulchra: si cum diis, deformis apparet. Quare non magis pulchra quam turpis esse videtur. Tum Hippias aliud quiddam similiter de singulis pulchris, non comune respondet. Aurum quippe ipsum pulchrum, quo oia pulchra fiunt. Quod ea rone respicit Socrates, quoniam aurum quibusvis que conuenit, pulchra illa facit: alia vera deformat. Ergo non simpliciter pulchra facit, sed cum decet. Quocirca non sui magis quam alterius rone res ornat, nec aurum solum est quo cuncta ornantur, sed argentum quoque, & ebur, ceteraque huiusmodi. Tertio loco aliud quiddam insert, quod etiam proprium est potius quam commune: Pulchrum, inquit, corpore bene valere, diuitem esse & honoratum, senem mori, sepeliri a filiis, sepelisse parentes. Falsum hoc esse patet, quia non res oia prater hominem hoc ipso pulchra redduntur. praterca hoc inter homines forte pulchrum: inter deos deorumque filios turpe, ubi parentes non moriuntur. His redargutis que circa singula corporea per sensum & opinionem Hippias adducebat. Socrates iam ad altiora tendens, non quod sensus opinionem, sed quod opinionem ratio porrigit infert. Primo enim decorum pulchrum dicit. Quod quidem incorporeum est magis, pluribusque commune. Id tamen hac diuisione resellit. Decorum autem videri solum pulchro, aut tam videri quam esse prestat. Si primum, deceptio que eadem circa pulchrum, potius quam ipsum pulchrum, decorum existit. Vera enim pulchritudo pulchra esse facit: quemadmodum vera magnitudo, magna, etiam si non videantur. Si secundum dixeris, falso dixeris. Nam si ipsum pulchrum quoties esse dicit pulchra, videri quoque pariter largiretur, quecumque pulchra sunt, ut sunt, ita oibus apparent. Id esse falsum, contentiones de rebus pulchris & controuersas nobis ostendunt. Secundo aliud quiddam etiam, quod ratio opinionem offert, adducit. Vtile porro pulchrum vocat. Vtilitas incorporeum quiddam multisque commune. Nec mirum est, cogitationem circa decens & utile decipi. Illud quippe ordinem parit ad partem, partiumque ad totum, hoc autem ordinem totus cuiusdam ad totum aliud habet, ordo vero pulchritudinem representare videtur. Quapropter decens vel utile, facile quis pro pulchro accipit. Quod decens pulchrum non sit, constat: quod nec utile, sic ostendit. Vtile est quod potentiam ad aliquid faciendum habet. Potentia igitur et utilitas idem. Quicquid agimus potentia quadam agimus, sed mala ut plurimum facimus, potentia itaque & utilitas malum ut plurimum inferunt, pulchrum autem nunquam mali causa. Ergo non simpliciter quecumque utilitas pulchrum. At saltem que ad bonum conuertit, respondebit quibusdam, aduersus quem sic argumentatur: Quod ad bonum tendit, conducibile. Conducibile bonum efficit: quod aliquid efficit, aliud est quam id quod efficitur: quapropter aliud conducibile, aliud bonum. Conducibile, & pulchrum, idem. Ergo pulchrum & bonum aliud. Neque pulchrum igitur bonum, neque bonum pulchrum, quod proforsim absurdum. Tandem sensus opinionem, cogitationemque conuictu erroribus mens rationi dicit, pulchrum esse gratiam quandam, que animam, per mentem, visum, & auditum mouet & allicit. Quod sane partim ex huius dialogi calce, partim ex Phaedro & Symposio Platoni dicitur. Qua rone gratia hac inest, & quo nomine nuncupanda, inquit Socrates, nec tamen ambitioso sophista declarat, que Phaedro reuelauit, & Agathon, qui quamuis ignoraret, suam tamen ignorantiam agnoscentes, dociles erant. Gratia profecto pulchritudo est, non ratione sensus, quia menti non conueniret, & ceteris sensibus eque ut auditu visusque, competere. Non rone mentis, quia oculos auresque effugeret. Non voluptatis etiam ratione, quia hac non in auditu & visu duntaxat, sed in omnibus sensibus reperitur. Non rone auditus solum: non enim menti visusque, conuerget. Non rone visus. Auditum nanque mentis, deesset. Non ratione auditus visusque, simul, quia in visu auditusque, una conuictus pulchritudo inesset: in vnoquoque vero illorum seorsum ab altero agere, pulchritudo nulla. Voluntas autem gratiam illam tribus animi viribus committere percipi, tribus quoque obiectis earum inesse committere. Quapropter addit voluptatis mentis, visus, auditusque, ex eo pulchros esse, quod maxime omnium voluptatum innocue sunt & optime. Si optimas idem quod conducibiles intellexeris, reddidit superior ambiguitas. Conducibile bonum facit, ergo boni causa. Causa & effectum aliud. Ergo aliud conducibile, aliud bonum. Quo sequitur, aliud pulchrum, aliud bonum esse. Ideo neque pulchrum bonum, neque bonum pulchrum. Sim autem optimas, innocuas, faciles, spirituales, lucentes, vitalesque, ut ita dixerim, exposueris, veri copos efficeris. Nam pulchritudo nihil aliud est quam summi boni splendor, fulges in us que oculus, auribus, mente percipiuntur, per que illa ad ipsum bonum, visum, auditum, mentemque conuertens. Quo fit ut pulchritudo circulus quidam diuina lucis existat, a bono manans, in bono residens, per bonum et ad bonum sempiternum reflexus. Hoc Socrates mysterium

quod a Diotima sibylla didicisse asseruit, non sophista, sed discipulis reuelauit. Quid ipsum bonum, ipsum unum rerum omnium principium, actus purus, actus sequentia cuncta unificans. Quid ipsum pulchrum, unificans actus e primo fonte honorum effluens, mentem primo diuinam idearum ordine infinite decorans. Numina deinde sequentia mentesque rationis serie complens. Animas tertio numerosis discursibus ornans, Naturas quarto seminibus, formis quinto materia. Sol profecto corpora visibilia & oculos videntes procreat. Oculis, ut videant, lucidum infundit spiritum. Corpora ut videantur, coloribus pingit. Ne que tamen proprius oculus radius, proprieque corporibus colores, ad visionem perficiendam sufficienti, nisi lumen ipsum unum supra multa a quo multa & propria lumina oculis & corporibus distributa sunt, adueniat, illud sciret, excitet, atque roboret. Eodem modo primus ipse actus, id est, dens, specie actumque rebus singulis producedo largitus est. Qui sane actus cum in subiecto patiente susceptus fuerit, debilis est, & ad operis executionem impotens. Sed diuini solis perpetua & inuisibilis lux, una semper omnibus adstat, fouet, unificat, excitat, complet, & roborat. De quo diuina Orpheus, Cui Ela fouens atque ipse ferens super omnia sese. Ut est actus omnium roboratque, bonum dicitur. Ut unificat, lenit, mulcet, & excitat, pulchrum. Ut in obiectis que noscenda sunt, tres illas cognoscens animas vires allicit, pulchritudo. Ut in cognoscens potentia eam applicat cognito, veritas. Ut bonum est, procreat, regit, et complet. Ut pulchrum, illuminat, gratiamque infundit. Preparata autem esse oportet omnia ad gratiam diuini fulgoris excipiendam. Corpora quidem proportione, que ordine, modo & specie constat. Voces harmonia, que numeris intervallisque conficitur. Officia, morum reuerentia ad finem bonum. Disciplinas ordine ad obiectum verum. Aniam puritate per auersionem ab inferis, & conuersionem ad supera. Mentem, per aeternum in ipsum bonum, intuitum. Per hac omnia gradatim diuina pulchritudinis radius penetrat. Circa corpus in aequalitate numerosa resurgit, loco motusque subiecta. Circa voces, in harmonia, extra certum locum, sed motu dispersa. Circa officia disciplinasque et animam, in motu quidem, sed ratione vitali consistens. Circa mentem supra motum, in aeterna idearum serie micans. Circa ipsum bonum, actus purus, vitam & gratiam omnibus inferens. Hac precor Petre Medices vir oium preclarissime, solita diligentia legas Nam et tua mentis miram pulchritudinis prorsus agnosces, & quam proximè ad ipsum pulchrum, de quo hic disputatur, accedas, animaduertes.

SOCRATES. HIPPIAS.

SAPIENS & pulcher Hippias, quam raro Athenas accedis? HIPP. Non datur, o Socrates, occi. Nam Elienses ciues quoties cum externis gentibus aliquid est tractandum, mihi prater legationes committunt, idoneum me iudicem ac nunciu existimantes eorum que apud singulas ciuitates dicuntur. Quamobrem saepe et ad alias vrbes, saepius et de maximis rebus Lacedamonem legatus accessi. Quo fit ut hac loca, quod ipse querebas, minus frequentem. SOC. Hoc certe, o Hippias, sapientis perfecti viri proprium est. Tu quidem cum priuatum, multa ab adolescentibus accepta pecunia, plus etiam conferre illis quam que acceperis, vales: tu publice patrie tuae prodesse, ut decet eum, qui non contemnendus vulgo, sed summo in precio sit habendus. Ceterum, que nam, o Hippias causa, quod prisci illi qui sapientiu cognomen adepti sunt, Pittacus atque Bias, et qui Thaletis Milesy tempore, qui ne deinceps usque ad Anaxagora, sapientia studio floruerunt, vel oes vel plurimi ciuilibus rebus abstinere? HIPP. Quid aliud putas, o Socrates, quam imbecillitate ingenij, cum non possent utraq, priuata et publica prudenter administrare? SOC. An vero putas quemadmodum cetera artes incrementu tempore susceperunt, adeo ut nostri temporis artifices superioribus longe precellant: ita et facultate uestra, studium ui

Occasio dia logi cui pro uocatione et tentatione erga sophistam. Sapientes priscos ciuilibus actio nibus absti nuisse.

diū videlicet sophistarum, creuisse, ac veteres sapientie studiosos si vobiscum comparentur, viles admodum extitisse. *HIP.* Recte omnino loqueris. *SOC.* Ergo si hodie Bias reuiviscat, à nobis irrideret, quemadmodum ipsum Dadalum sculptores aiunt, si reuiviscens talia fabricaret, qualia quondam ex quibus sibi gloriam comparavit, ridiculū fore. *HIP.* Sic se res habet ut ais, o Socrates. Veruntamen priscos homines præferre semper recentioribus consuevi, ut et viuentium inuidiam, & defunctorum indignationem vitarem. *SOC.* Probe, o Hippia, & sentire & loqui mihi videris. Ego quoque testari possum te vera loqui. Nam reuera vestra facultas adauctā est, quæ cum priuatis obire etiam publica potest. Gorgias siquidem hic Leontinus sophista huc patriæ suæ legatus venit, utpotè qui esset ad tractanda ista publica munera Leontinorum omnium præstantissimus: is, & ad populū concionari præclare, iudicatus est, & priuatim disputādo, & cum iuuenibus conuersando, magnum questum fecit, cæpitq; ex hac urbe, Quinetiam si audire vis, amicus noster Prodicus & sape alias publicis muneribus functus est, & nuper ex Ceo insula publice veniens, cum in concilio dixisset, summopere probatus est: & priuatim disserens iuuenesq; erudiens, pecuniis innumeras est lucratus. E' priscos autem illis nullus unquam uoluit argenti mercedem sequi, aut propriam sapientiam in cætu diuersorum hominum ostentare: adeo inepti & ignaui erant, eosq; quanti argentum sit latebat. Sed uterque illorum quos modo retuli, plus argenti sapientia sua quàm alius quiuis artifex ex qualibet arte cumulauit. Idemq; Protāgoras ante illos effecit. *HIP.* Nihil, o Socrates, egregiū hac in re nosti. Nam si videres quantum ego argenti lucratus sum, obstupesceres. Mitto alia. Verum in Sicilia quandoque profectus, vbi tunc Protāgoras habitabat, sum moq; in honore habebatur, me admodū senior, breui plus quàm centum & quinquaginta minas collegi, & ex regione quadam angusta, Inyca nomine, plus quàm minas uiginti? cumq; domum rediissem, patri dedi: quod quidem tam ille quàm reliqui ciues uehementer admirati sunt. Enimvero me plures fermè pecuniis quàm duos alios simul quoscunq; uis sophistis congregasse existimò. *SOC.* O rem præclaram. potissimum Hippia id argumentum est, quanto & tu & alij huius seculi ueteres illos superatis. Nam quanta eorum, qui ante Anaxagora tēpora fuerunt, inscitia videri potest? Cum ille, contra ac vobis contigit, amplum patrimonium cum accepisset, ne glexisse dissipasseq; dicatur, adeo stulte philosophatus est: deq; cæteris illorum temporum sapientibus alia quadam hmoi tradunt. Quapropter optimam hanc attulisse coniecturam videris, quod sapientes nostri superioribus præstant, multiq; in hoc consentiunt, sapientem in primis sibijpsi sapere oportere. huius aut hæc est summa, ut argentū plurimum acquiratur. Et de ijs satis hoc aut mihi dicas, cū multas vrbes adieris, vbinam potissimum lucratus es? Num Lacedæmone, quo frequentius es profectus? *HIP.* Non per Iouem, o Socrates. *SOC.* Quid ais? nunquid minimum? *HIP.* Imò nihil penitus vnquam. *SOC.* Monstrum est quod dicis, o Hippia, ac mihi dic, Vtrum sapientia tua illos qui tecum versantur discuntq; meliores ad virtutem efficere possit, necne? *HIP.* Et maxime quidem. *SOC.* Nunquid Inyciorum ciuium fi-

Priscos præferēdos semper recentioribus.

Gorgias:

Prodicus:

Protāgoras ante Gorgiam et Prodicum.

Anaxagoras amplū patrimonium dissipauit ut philosopharetur.

lios meliores reddere potuisti? filios autem Spartanorum minimè? *HIP.* Absit. *SOC.* An forte Siculi meliores fieri student, Lacedæmones negligunt? *HIP.* Imò et Lacedæmones idem affectant. *SOC.* Num pecuniarum defectu tua consuetudine caruerunt? *HIP.* Nequaquam, diuites enim sunt. *SOC.* Cum igitur sapientiam affectarent, & suppeterent facultates, tuq; illos voti compotes reddere posses, cur non inde locupletissimus rediisti? An forte ipsi Lacedæmones melius quàm tu filios suos erudiunt? Vis ita dicamus? ac tu consentis? *HIP.* Nullò modo. *SOC.* Vtrum iuuenibus Lacedæmone persuadere non potuisti, ut tibi adherentes magis proficerent ad virtutem, quàm si cùm suis vixerint? an parentes inducere non potuisti, ut tibi filios potius quàm diligentia sua cõmitterent, si modo filiorum curam haberent? Neque enim ad eò inuidebant filiis, ut optimos euadere nollent. *HIP.* Equidem inuidisse non arbitror. *SOC.* Nunquid Lacedæmon bonis legibus instituta est? *HIP.* Bonis profectò. *SOC.* In huiusmodi verò gubernationibus virtus maxime omnium honoratur. *HIP.* Maxime quidem. *SOC.* Tu aut hanc alijs tradere, præ cæteris hominibus optime nosti. *HIP.* Prorsus, o Socrates. *SOC.* Qui facultatem equestrem egregie docere potest, nōne in Thessalia magis quàm in reliqua Græcia coleretur, lucrareturq; plurimum, similiterq; & alibi vbiunque hæc ars in pretio est? *HIP.* Consentaneum id quidem. *SOC.* Qui ergo potis est præclarissimis virtutis præceptis iuuenes instituire, cur non Lacedæmone summopere honoretur, ibiq; innumeras affatim pecunias cumulet, ac similiter in quacūque ciuitate Græcorum virtus maxime aestimatur? An forte in Sicilia magis & Inyca, putas ista credere debemus Hippia. Siue iusseris, credendum est. *HIP.* Non est, o Socrates, mos patrius Lacedæmonijs mutare leges, aut præter solita filios erudire. *SOC.* Quid ais? Lacedæmonibus haud patrium est, rectè agere, sed aberrare? *HIP.* Id haud ego asseruerim. *SOC.* Rectè verò ageret, si melius, non si deterius iuuenes erudirent? *HIP.* Rectè, verum peregrinas disciplinas lex illorum non admittit. Alioquin si quis vnquam alius ibi docendi gratia lucratus esset, scito me plurimum fuisse lucraturum. Latantur ergo cum me audiunt, laudantq;: sed ut dicebam, lex illorum peregrina vetat. *SOC.* Legem, o Hippia, perniciem ciuitatis, an salutem vocas? *HIP.* Conditur mea quidem sententia, vtilitatis gratia lex, nonnunquam tamen obest, si male sit posita. *SOC.* Nōne ut maximum quoddam ciuitati bonum legem condūt latores legum, legeq; sublata, legitime in ciuitate viuere non possumus? *HIP.* Vera loqueris. *SOC.* Quoties igitur à bono aberrant hi qui leges ferre nituntur, à legitimo legeq; discedunt. Quid ad hæc? *HIP.* Exacta quidem ratione, sic se res habet, o Socrates non tamen sic homines nominare consueuerunt. *SOC.* Vtrum, o Hippia, scientes an ignorantes? *HIP.* Vulgus. *SOC.* Qui verum cognoscunt, vulgus sunt? *HIP.* Nequaquam. *SOC.* At verò qui sapiunt, hi quod vtilius est magis legitimum, quàm quod inutile, reuera omnibus hominibus esse censent. nōne fateris? *HIP.* Fateor equidem ita reuera esse. *SOC.* An non ita est, ut scientes existimant? *HIP.* Prorsus. *SOC.* Præstat autem ut tu ais, Lacedæmonios disciplina tua licet peregrina

regina quam patria imbui. HIP. Et uera loquor. SOC. Quinetiam quaecunque uiliora sunt, magis legitima dicitur? HIP. Dixi equidem. SOC. Ergo secundum rationem tuam magis e lege est, ut Lacedaemoniorum filij ab Hippia, quam a parentibus doceantur, quoadquidem tu magis quam illi reuera prodesse. HIP. Prodessem proculdubio Socrates. SOC. Contra legem igitur agunt Lacedaemonij, cum tibi filios suos erudiendos auri oblata mercede non tradant. HIP. Assentior equidem: uideris enim pro me dicere: quamobrem repugnare tibi non decet. SOC. Bonarum legum expertes Laconas esse inuenimus, & in rebus quidem maximis, cum tamen melioribus legibus quam reliqui Graeci uti uideantur. Verò quando potissimum laudant Hippia, & quibus rebus audiendis praecipue delectantur? An uidelicet cum illa narras, quae ipse egregie nosti, astra caelestesq; progressus? HIP. Nullo modo haec sustinent. SOC. Num geometria sermo illos oblectat? HIP. Minime omnium: nam multi admodum ex illis, ut ita dicam, ne numerare quidem sciunt. SOC. Longè igitur abest ut ratiocinationes libenter audiant. HIP. Longè per Ionem. SOC. Nunquid illa qua tu acutissime omnium hominum intelligis, literarum syllabarumque distinctiones, rhythmorum harmoniarumq; naturas? HIP. Quas, o bone uir, harmonias ac literas? SOC. At quae tandem ista sunt, quae audientes illi letantur, teq; laudant? Tu saltem referas, postquam ego inuenire non possum. HIP. Stirpem heroum atque hominum, & habitationes, ut urbes quondam extructae sint, ac summam omnem antiquitatis historiam attente audiunt. Quocirca illorum causa ediscere, meditariq; huius generis omnia coacti sunt. SOC. Quam bene tecum actum est, o Hippia, quod Lacedaemonij molestè ferant, si quis nostros principes incipiens a Solone re censeant. Alioquin eorum nominibus ediscendis, fatigari oportuisset. HIP. Quid fatigari Socrates? semel audiens quinquaginta nomina, memoriter repetam. SOC. An uera? sed ego te memoria poltere non aduerteram. Quapropter Lacedaemonios te merito delectari tanquam multarum rerum perito iam intelligo, teq; perinde uti, ac ancilis pueri, ad confabulandi iucunditatem. HIP. Per Ionem, o Socrates, nuper ibidem de pulchris studijs, quibus incumbere iuuenem decet, differens admirationi fui. Extat enim de ijs a me composita luculenta quaedam oratio, quae praecipua uerborum elegantia pollet, forma uero & principium orationis eiusmodi est, Capta, inquit oratio, Troia, Neoptolemus Nestorem interrogauit, quae pulcherrima essent, quibus incumbens iuuenis, uir illustris euadat. Cui respondens Nestor, multa & pulchra praeccepta recenset. Hanc equidem orationem ibi ostendi, & hic quoque tertia hinc die in Phidestrati ludo, atque insuper alia multa auditu digna ostensurus sum. Endicuis enim Apemanti filius me rogauit. Quare da operam ut tu quoque ad sis, & alios tecum ducas, quicumque id genus dicta indicare sciant. SOC. Fient ista si Deus uoluerit, Hippia. In praesentia aut breue quiddam de hoc ipso responde, nam opportune me admonuisti. Nuper enim, o uir optime, cum in sermone quodam, alia ut pulchra laudarem, alia uituperare ut turpia, hanc quissiam in medium dubitationem induxit, me ualde contumeliose sic interrogans. Vnde tu

Socrates pulchra turpiaue cognoscis? potesne quid pulchrum sic definire? ego autem ob ignauiam meam haesitauit, neque quod accommodate responderem habui, atque ex cetero hominum abiens, mihi ipse iratus sum, ruditatemq; meam uehementer accusauit: ac minatus sum, cum mihi primum quempiam uestrum qui sapientiam profiterentur, obuium haberem, conaturum me id audire ac discere, & diligenter praemeditatum, ad eum qui rogauerat reuertit, ut rursus eadem de re depugnem. Quapropter nunc tu, ut dicebam, peropportune uenisti. Doce, obsecro, me quid ipsum pulchrum est: conare, inquam, diligentissime oem respondendo rem aperire, ne iterum redargutus irridear. Nosti. n. perspicue, idq; exiguum quiddam est e multis quae tu calles. HIP. Exiguum per Ionem Socrates, & nullius, ut ita dicam, precij. SOC. Facile itaq; discam, neq; ullus ulterius me refellet. HIP. Nullus certe. Vile namq; & rude studium meum esset. SOC. Per Ionem bene loqueris Hippia, si uirum illum capiamus. Verum tibi impedimento sum, imitatus illum si tibi respondenti me opponam, ut me magis exerceas. Ferme. n. obijcendi forma quoquo modo tenco. Si ergo nihil molestum est, opponam ego me tibi, ut uehementius firmitusq; perdiscam. HIP. Obijce ut lubet: nam ut modo dicebam, non ardua quaestio est, sed ad difficiliora te respondere docerem, ut nemo te refellere possit. SOC. O quam bene loqueris. At postquam tu iubes, eius ipse personam indutus, te interrogare aggredior. Si illi sermonem tuum de pulchris disputantem officijs ostendisses, quum primum finem dicendi fecisses, de nullo alio prius quam de pulchro quassisset. Mos enim hic fuit, & in huc modum interrogasset. O Elie sis hospes, nonne iustitia iusti sunt quicumq; iusti? Responde, quaso Hippia, tanquam percontante illo. HIP. Iustitia profecto. SOC. An non aliquid haec ipsa iustitia est? HIP. Profusus. SOC. Et sapientia sapientes sunt quicumq; sapient, & bono similiter bona omnia quae bona sunt? HIP. Quid prohibet? SOC. Sapientiam uero & bonum secundum se esse oportet. Nam si ipsa non essent, alia per illa nunquam talia fierent? HIP. Sic est. SOC. Nonne et pulchra oia a ipso pulchro sunt pulchra? HIP. Pulchro certe. SOC. Est ne igitur ipsum pulchrum? HIP. Est proculdubio. SOC. Hic ille statim quaret, Dic hospes, quid hoc ipsum pulchrum est? HIP. Num qui haec interrogat, audire aliud querit quam quid sit pulchrum? SOC. Non mihi uidetur, sed aliud quiddam est ipsum pulchrum. HIP. Quid hoc ab illo differet? SOC. Nihilne tibi uidetur? HIP. Nihil certe, non. n. differt. SOC. Constat aut te melius nosse. Considera tamen: non qua res pulchra est, ille petit, sed quid ipsum pulchrum est. HIP. Intelligo iam, o bone uir, et quod ipsum pulchrum est, respondebo adeo ut nunquam redarguat. Si uerum dicere oportet, scito Socrates, uirginem pulchram ipsum pulchrum esse. SOC. Praeclare, o Hippia, & decore admodum respondiisti. Nunquid ergo si hoc respondere, ad interrogata responsum erit & re esse, neq; refellat? HIP. Qua te ille rone corripiet, si quod omnibus uidetur, & de quo audientes singuli pro te testantur, responderis? SOC. Esto sane. Sed mecum ipse, o Hippia, quod dicis, reputo. Ille siquidem ita percontabitur. Age, responde mihi, o Socrates, haec omnia quae pulchra dicuntur, si quid ipsum pulchrum est, per ipsum sunt pulchra? ego aut respondebo. Si pulchra uirgo, ipsum pulchrum

Extorsio, ut confiteatur rem esse.

Cocessorem esse, queritur quid sit

Prima definitio falsa pulchri.

Consultatio definitionis.

Hic uidere est arte tentatiuam.

chrum est propter quod hæc pulchra fiunt. HIP. Putasne illum te reprehendere ulterius ausurum, quasi non pulchrum sit quod dicis? Vel si forte ausus fuerit, non ab omnibus irrisum iri? SOC. Quod quidem audebit, ò uir mirifice, certo scio: Vtrum verò ausus ridiculus euasurus sit, res ipsa ostendet. Quæ tamen ille inferet, tibi dicere cupio. HIP. Dic iam. SOC. Quàm lepidus es, ò Socrates, dicet. pulchra equa, nonne pulchrum? quam in oraculo Deus ipse laudauit. Quid ad hæc, ò Hippia? pulchram equam nonne pulchram esse fatebimur? nam quo pacto quod pulchrum est, esse pulchrum negemus? HIP. Vera narras, ò Socrates, recte quippe Deus cecinit, pulcherrima enim equa apud nos nascuntur. SOC. Addet ille post hæc, Lyra pulchra nonne pulchrum? HIP. Ita. SOC. Queret iterum, noui enim eius morem, ò uir optime. pulchra olla, an non pulchrum? HIP. Hæc Socrates, quis adeo rudis est, ut in re seria tam vilia nomina miscat? SOC. Talis ille est, ò Hippia: non. n. cõptus iucundusq; sed sordidus, nihilq; aliud præter ueritatem curans. Attamen respondendum illi est, & ego præfabor. si olla à bono figulo facta sit equalis & rotunda, satisq; cocta, quales sunt olla quadam utring; aurita atq; perpulchra, quæ sex patinas capiunt: si de tali inquam olla in terroget, respondendū pulchram existere. Quomodo enim quod pulchrum est, non esse pulchrum asseremus? HIP. Nullo pacto, ò Socrates. SOC. An non & olla rogabit, illa pulchra pulchrum? Responde amabo. HIP. Sic esse arbitror, pulchrum quoq; uas, hoc est quum ex arte est factum, sed totum hoc si cupi equa & uirgine, alijsq; speciosis omnibus comparetur, tali cognomento indignum est. SOC. En Hippia, iam intelligo quid interroganti illi qui petit, obijciendum sit. ò uir ignoras quam scitum sit illud Heracliti, speciosissima simiarum deformis est cum alio genere animalium comparata: necnon ollarum pulcherrima turpis est, si cum uirginum genere conferatur, ut sapiens Hippia iudicauit. Nonne sic Hippia? HIP. Recte nimium respondisti. SOC. Audis deinceps. n. scio sic inferret. Quid si quis genus uirginum, ò Socrates, cū deorum genere conferat, nonne idem patietur quod & olla collata cum uirgine? An nõ formosissima uirginum deformis esse uidebitur? nonne Heraclitus quem tu in testimonium adduxisti, hoc idem tradit, hominem scilicet sapientissimum ad Deum simiam apparere quo ad sapientiã & formam & alia omnia? Consitebimur Hippia, speciosissimam uirginem cum deorum genere comparatam esse deformem? HIP. Quis huic Socrates contradixerit? SOC. Si hæc admittamus, ridebit illic, & in hunc modum me iterum compellabit. Recordaris Socrates quid interrogatus fueris? At ego, recordor equidem me interrogatum fuisse quid ipsum pulchrum sit. Tum ille dicit: interrogatus quid pulchrum sit, respondes quod non magis pulchrum quàm turpe esse contingit, ut tu ipse fateris. ita uideri dicam? Dic quidnam tu amice mihi respondendū consulis. HIP. Hoc ipsum. SOC. Quinetiam quod ad deos genus hominum pulchrū minime sit, concedet. Sin autem ab initio te, dicit ille, rogarem quid pulchrū turpeq; est, & tu mihi eadem quæ in presentia respondisses, num recte respondisses? præterea num tibi ipsum pulchrū quo decorantur omnia, pulchraq; apparent, quoties illa species adest, uirgo uideatur esse, uel equa, uel

lyra? HIP. Si id ille quæsiuerit Socrates, facillimè respondetur quid ipsum pulchrum sit, quo cætera omnia decorantur, cuiusue presentia pulchra uidentur. Ineptissimus nempe homo est, nihilq; præclare rei inducit. Si. n. tu illi responderis, pulchrum ipsum quod querit, nihil aliud esse quàm aurum, hæsitabit profecto, neq; te cõfutare tætabit. Cõstat. n. apud omnes, cuiusq; hoc adest, licet turpe illud antea uisum fuerit, pulchrum uideri auro perornatum. SOC. Nescis Hippia, quàm molestus uir ille sit, quàmue difficile dicentibus assentiatur. HIP. Quid tū? quod recte dicitur, concedat necesse est. hoc. n. si respuerit, ludibrio omnibus erit. SOC. Atqui responsonem hanc nõ modo nõ accipiet, sed acriter me mordebit, ò inflate uir dicit, Phidiam rudem artificem putas? Et ergo ille, ut arbitror, nullo modo putare me dicam. HIP. Et recte quidè. SOC. Recte proculdubio, postquam uerò peritum artificem Phidiam esse concessero, hæc insuper addet. Existimas id quod pulchrum uocas, Phidiam ignorasse? At ego quid maximè dicam? Tum ille, quoniam Minerva oculos non aureos fecit, neq; reliquum uultum, neq; pedes, neq; manus, quandoquidem si aurea fuissent, pulcherrima extitissent, sed eburnea reddidit: in quo certe propter inscitiam aberrauit, cum ignoraret: aurum esse, cuius presentia pulchra omnia fiunt quibuscunq; adheret. quid ad hæc Hippia? HIP. Nihil arduum. Recte enim fecisse fatebimur. Nam eburneum quoque pulchrum est. SOC. Sed ille, Cur non pupillas etiam oculorum eburneas fecit, sed lapideas, inueniens quoad fieri potuit lapidis cum ebore similitudinem? Num pulchrū lapidem, pulchrum esse, ò Hippia, respondebimus? HIP. Imò certe quū decens est. SOC. Cū uero non decens, turpe fatendū, necne? HIP. Fatendū sanè cum minimè decet. SOC. His adijciat ille, ò uir sapiens, ebur et aurum nõne cum decent, pulchra oia reddunt? contra uero cū dedecent? Renuemusne an potius admittemus? HIP. Fatebimur planè quicquid aliquid decet, pulchrum efficere. SOC. Hic ille inferet. uerū decet pulchra olla de qua supra diximus, plena bonorum leguminum aureã tudeculã addere an ficulneã? HIP. Pro Hercules, qualem hominẽ narras: Cur non eius nomen proferas? SOC. Haud agnosceres hominem, licet nomen audires. HIP. Veruntamen in presentia indoctū illum esse cognosco. SOC. Curiosus nimium est, ò Hippia. Cæterum quid dicemus? Utram potius è duabus tudeculis legumini & olla congruere? an ficulneam? suauiore quippe odorem præstat, neque collidens frangensq; ollam diffundet legumina, nec aqua ignem extinguet, neque cõuiuas precioso priuabit obsonio. Contra uero aurea tudecula, omnia. Quamobrè uideatur mihi ficulnea magis decere quàm aurea, nisi tu cõtradixeris. HIP. Decet sanè magis, quamuis ego cūm hõie talia perquirenti minimè disputarem. SOC. Probe nimirū, ò amice. Tibi. n. talibus nominibus uti non conuenit, cū tam specioso amictu calceisq; ornatus sis, & inter oēs Græcos sapientia polleas: me aut nihil prohibet, quo minus cū illo uerser. me igitur antè erudias: meiq; gratia respondere digneris. Ille nãque sic deinde perget. Si ficulnea decet magis, quàm aurea, nõne pulchrior? HIP. Pulchriorẽ respondebis, ò Socrates, postquã quod decet, pulchrius quàm quod dedecet, es confessus. SOC. Nunquid Hippia, consitendum ficulneam pulchriorem esse quàm

Secunda de finitio falsa

Cõfutatõ.

Tertia de finitio falsa

quàm auream? HIP. Vis tibi dicam Socrates, quò pulchrum definiens, prolixis eum sermonibus alienabis? SOC. Quidni velim? modo tamen prius mihi dixeris utram è duabus illis tudeculis decetorem pulchrioremq; existere respondendum sit. HIP. Atqui si vis, illam quæ ex ficu est, pulchriorem esse responde. SOC. Nunc iam dicas quod paulo antè inceptabas. Hac. n. responsione, qua ipsum pulchrum aurum esse aio, nihilo pulchrius, ut arbitror, aurum, quàm lignum ficulneum apparebit. Nunc denuò quid ipsum pulchrum asseris? HIP. Dicam equidem: requirere nanq; mihi videris tale quiddam pulchrum respondere, quod nunquã alicui turpe videri queat. SOC. Oïno, ò Hippia, rectè nunc accipis. audi modo, & vide si quis contrà hoc obijcere possit, dicereq; nihil me laudare posse. Dic per Deos citò. HIP. Aio equidè semper, apud quemlibet, & vbiq; pulcherrimum esse, ut sanus aliquis sit, dives & honoratus inter Græcos vsq; ad senectutem: & sicut parentes suos defunctos egregio funere decoravit, sic à filijs suis p̄clarè, atq; magnificè sepeliatur. SOC. Hui, hui, ò Hippia, quàm mirificè & excellenter, & ut te decet dixisti. per Iunonem valde te amo, quia mihi videris summa cum benevolentia pro viribus auxiliari. Virum tamen illum nondū comprehendi mus, sed nunc effusus nos, mihi crede, ridebit. HIP. O ineptum risum. quum. n. nihil aduersus ista proferre valeat, rideat autem, seipsum ridebit, presentibusq; oïbus ipse ludibrio erit. SOC. Fortè sic se res habet: fortè etiam ex hac responsione, ut ego vaticinor, non solum illudere me audebit. HIP. Sed quidnam? SOC. Si baculum habuerit, neq; ego statim fugero, cadere me conabitur. HIP. Quid ais? An tuus ille dominus est? si tibi iniuriatus fuerit, non dabit pœnas? an iniusta vestra ciuitas? cadereq; se mutuo ciues permittit? SOC. Nullo modo. HIP. Nōne igitur punietur, si te iniuste percussit? SOC. Non iniuste quidem, ò Hippia, si talia responderem, sed iure mihi videtur. HIP. Mihi quoq; quandoquidè & tu hæc putas. SOC. Vis tibi dicam, quàm ob causam me talia respondentè verberibus dignum putè? an tu me prius quàm iudices verberabis? Vel rōne admittes? HIP. Graue hoc esset, ò Socrates, si nō admitterè. sed qua rōne id ais? SOC. Dicam eodè modo quo & paulo antè, imitatus illum ne coràm te verba quibus ille mecum vitur, proferam dura nimium & absurda. Nam sic me procul dubio alloquetur. Dic age, ò Socrates, iniuste cædi illū censet, qui Dithyrabum tantū inconcinne pronuncians, tam procul à propòsita q̄stione aberravit? At ego, quonã pacto? interrogabo. Tum ille, quia oblitus est quæsitum fuisse ipsum pulchrum, quod oïa quibuscunq; inest, pulchra efficit, lapidem, lignum, hominem, Deum, actionè deniq; oem, & disciplinam. hoc ipsum, ò vir, pulchrum quid est, perquiro. tu verò non magis audisti me, quàm si lapis coràm assedisses, & molaris quidem, nec aures, neq; cerebrum habens. Quòd si ego perterritus, ad hæc ita respōdeam, num grauer ferer, Hippia? HIP. Quo nam modo? SOC. Sic inquam. Hoc tamen Hippias pulchrum esse dixit, quāuis ego illū, ut tu me nunc, interrogassem, quod oïbus pulchrum, semperq; existit. Quid ais? An molestè ferer, si hæc dixerò? HIP. Certò scio, ò Socrates, quod dixi omnibus esse pulchrum, & ita videretur. SOC. An & erit? dicit ille. semper enim pul-

chrum quod pulchrum. HIP. Omnino. SOC. Nōne & erat, interrogabit? HIP. Et erat. SOC. Ad hæc ille, & nūquid Eliensis hospes, inquit, Achilli pulchrū esse, post genitores suos natura cōcedere, & auo illius Aeaco, alijsq; quicunq; ex dijs nati sunt, & ipsis deniq; dijs? HIP. In malam rē, quid hoc hōis? prophana. n. sunt, ò Socrates, hmoi quæstiones. SOC. Quid verò? percontante alio hæc asserere non valde prophanum? HIP. Forsitan. SOC. Fortè igitur tu is es, ille dicet, qui cui libet ac semper pulchrum esse dicit à filijs funere honorari, parētib; parentare. An non ex oïbus vnus Hercules erat, alijsq; quos antea memorauimus? HIP. At verò non dijs dicebam. SOC. Nec heroibus èt, ut videris. HIP. Non certè quicunq; deorū filij fuerunt. SOC. Illis verò qui nō deorum? HIP. His ipsis. SOC. Ergo secundum sermonem tuum ex herou numero Tātalo quidem & Dardano atq; Zeto graue, prophanū & turpe est: Pelopi verò, alijsq; similiter genitis pulchrū. HIP. Ita mihi videtur. SOC. Ad hæc ille, Tibi ergò videtur, quòd in superioribus nō dicebas, sepelire parentes, à filijs sepeliri, quandoque & quibusdā turpe cōtingere, imò impossibile esse, hoc oïbus esse pulchrum. Quamobrem similiter hoc atq; superiora illa, scilicet virgo & olla, habet: atq; èt ridiculè magis, alijs pulchrum est, alijs minimè. Quocirca sic me ille corripiet. Nondū hodie potes, ò Socrates, quid ipm, de quo queritur, pulchrum sit, exprimere? Et meritò me ita iurgabit, dum sibi talia respondebo. Talis est ut plurimum disputatio nostra. Quandoq; verò tanquam imperitiam meam & inscitiam miseratus, ipse mihi occurrit, interrogans utrū tale quiddam pulchrum ipm esse mihi videatur, vel de quouis alio disputetur. HIP. Quò id ais, ò Socrates? SOC. Dicā. O beatè Socrates, inquit, ita respondere talia desine. inepta quippe sunt, & facile refelluntur. Sed aduerte, nū tale quiddam ipsum pulchrū appareat, quod nos suprā tetigimus, cū aurū diceremus, quibus decens est, esse pulchrū: contrà, quibus minimè: atq; alia omnia, quibus ipsum decens eiusq; natura competit, pulchra fieri. Vide igitur num hoc ipsum pulchrū sit, ego aut ista passim concedere consueui. Nam quid obijciam, non inuenio. Tibi verò decorum, ipsum pulchrum esse videtur? HIP. Omnino, ò Socrates. SOC. Cauemus ne in aliquo decipiamur. HIP. Cauendum certè. SOC. Vide itaq; decorum id vocamus, quod aduenies videri pulchra singula facit quibus adest, vel quod esse efficit, vel ex his neutrum? HIP. Mihi quidem videtur. SOC. Vtrum quod apparere pulchra facit, perinde ac si quis deformis, amictu calceusq; decoris ornatus, pulchrior appareat? Nōne si decorum ea quibus inest, pulchriora quàm sint, videri faciat, deceptio quedā circa pulchrum decorū esset? neq; esset hoc quod quarimus, Hippia? Illud quippe quæsiuimus, quo res oēs pulchra, pulchra sunt: quemadmodum omnia magna, excessu magna sunt. hoc enim omnia magna sunt. atque etiam si non videantur, excedant tamen, magna esse necesse est. Sic & pulchrum quæsiuimus, quo pulchra sunt omnia, siue appareant, siue non, quid esset. Decorū quidem non est: pulchriora. n. quàm sint, videri facit, inquantū decorum est, ut ipse aiebas: qualia verò sunt, videri non sinit. Quod aut pulchra esse facit, quemadmodum paulo antè dicebā, siue appareant, siue nō, quid est

Quarta de finitio falsa

Confutatio quarta de finitionis.

Quinta de finitio pulchri.

Confutatio.

dicendum? hoc nempe queritur, si modo pulchrum quaeritur. HIP. Atqui decorum, o Socrates, esse & apparere pulchra quum adest, efficit. SOC. Igitur impossibile est, qua reuera pulchra sunt, non videri pulchra, dum adest quod videri facit. HIP. Impossibile. SOC. Confitebimur hoc o Hippias? oia reuera pulchra instituta & studia existimari et pulchra ab hoibus? Vel contra, ignorari, adeo ut de his hoies privatim & publice acerrime pugnent? HIP. Ignorari potius, o Socrates, arbitrator. SOC. Non tamen ignoraretur, si ut pulchra sunt, ita pulchra et apparerent: apparerent aut, si decorum pulchrum esset, neque esse solum, sed videri et pulchra cogeret. Quamobrem si decorum est quod pulchra facit esse, est utique quod querimus pulchrum, non tamen id quod videri cogit: sinantem videri duntaxat, decorum efficit, nequaquam pulchrum ipsum est, quod petimus. esse namque illud copellit. Apparere aut simul & esse, neque pulchra, neque aliud quicquam efficere idem potest. Eligamus tam, verum decorum esse putemus, quod videri pulchra, vel quid esse facit. HIP. Quod videri, o Socrates, arbitrator. SOC. Pape. quam longe nos, Hippias, ipsius pulchri cognitio fugit, postquam decorum aliud quiddam prater ipsum pulchrum esse apparuit. HIP. Per Iouem, o Socrates, mihi quidem absurde nimium. SOC. Ceterum, o amice, nondum dimittamus: neque enim omnem abiectissimam, quid sit pulchrum intueniendi. HIP. O non sperandum o Socrates, neque enim inueniendi difficile: mihi quippe conscius sum, quod si paulisper ad me mihi redire soli liceat, exactius quam exacte, tibi id explicare, ita ut nihil ultra requireres. SOC. Heu ne alta id voce dicas, o Hippias, ne indignetur, longiusque nos effugiat. non vides quantum nos hactenus fatigauerit? Verum nihil dico. Tu enim cum solus eris, facile ut puto inuenies. Sed age per deos, me presente inuenias: & si vis, ut hactenus, ita deinceps una mecum perquire. Si inueniemus, bene erit. sin minus, ego quidem mea sorte contentus ero: tu vero postquam abieris, facile inuenies. si tamen nunc inueniamus, haud amplius tibi molestus ero, quid tecum ipse excogitaueris, flagitans. In presentia vero considera, num tibi id pulchrum esse videatur. Attende obsecro diligenter, ne delirare. Hoc utique pulchrum esto, quod vile est. Cuius quidem rei hinc maxime coniecturam facio: quia pulchri oculi sunt, non qui impotes videndi, sed qui apti & viles ad videndum. HIP. Certè. SOC. Et vniuersum corpus ita pulchrum dicimus, aliud ad cursum, aliud ad luctum. Itemque ad alia oia, ut pulchrum equum, gallumque, & coturnicem, & apparatus omnes, atque vehicula, tum terrestria, tum maritima, naues atque triremes, instrumenta quoque oia tam ad musicam, quam ad artes alias pertinentia, item si vis studia atque leges, singula haec eadem ferme ratione pulchra vocamus, respicientes scilicet qua conditione vnumquodque natum, vel fabricatum, vel locatum vile est, & qua ratione vile, & ad quid vile, & quando vile, pulchrum esse dicentes: quod vero secundum haec inutile, turpe. An non idem tibi quoque videtur, o Hippias? HIP. Mihi vero. SOC. Probe igitur nunc dicimus, per ceteris oibus quod vile est ipsum, pulchrum esse. HIP. Probe admodum, o Socrates. SOC. Nonne quod efficere aliquid potest, ad id vile est, quod hoc effici potest: quod non potest, inutile? HIP. Prorsus. SOC.

videtur
le, ut quaeritur
genus
pulchri.

Potentia ergo pulchrum, impotentia turpe. HIP. Maxime, nam & alia nobis omnia sic esse testantur, & civilia praecipue. Quoniam in ciuitate sua, atque republica potentem esse, omnium est pulcherrimum, impotentem vero turpissimum. SOC. Praclare loqueris. Sed nunquid ob hanc ipsam rationem, sapientia pulcherrimum omnium, insipientia contra turpissimum? HIP. Tu vero quid putas? SOC. Quiesce parumper, o dulcis amice. Nam de eo quod dicimus, suspicor atque timeo. HIP. Quid metuis Socrates? nonne scite dicta haec sunt? SOC. Velim equidem, sed mecum hoc aduertite, utrum quis unquam quod neque scit, neque potest efficiat. HIP. Nequaquam. quo enim pacto, quod nequit ageret? SOC. Qui delinquant, & mala agunt, efficiuntque ignari, si haec non potuissent, nunquid egissent? HIP. Minime. SOC. At vero potentia possunt, quicunque possunt: non enim impotentia. HIP. Non certè. SOC. Vos autem oes facere quae faciunt? HIP. Proculdubio. SOC. Mala vero multo plura quam bona, oes hoies statim ab ineunte aetate per omnem vitam agunt, neque sponte delinquant. HIP. Vera loqueris. SOC. Quid porro? hanc potentiam, atque haec vtilia quae ad malorum executionem conducunt, num pulchra vocabimus, an longe aliter? HIP. Longè absunt a pulchro, o Socrates. SOC. Non ergo potens nobis & vtile, ut videtur, ipsum pulchrum existit. HIP. Imò si modo bona possit, ad eaque conferat. SOC. Illud igitur reprobaturum est, quod potens & vtile, simpliciter pulchrum sit. Sed nunquid hoc erat, o Hippias, ad quod animus noster respiciebat? ipsum scilicet potens & vtile ad bonum conficiendum, pulchrum esse. HIP. Mihi quidem videtur. SOC. Hoc conducibile est, an non? HIP. Valde. SOC. Sic utique pulchra corpora, pulchra instituta legum, & sapientia, & alia quae paulo ante retulimus, omnia ex eo pulchra sunt, quo conducibilia sunt. HIP. Constat. SOC. Conducibile itaque ipsum nobis pulchrum esse videtur. HIP. Maxime omnium. SOC. Atqui conducibile est, quod bonum efficit. HIP. Idipsum. SOC. Efficiens autem nihil aliud est, quam causa. HIP. Nihil. SOC. Ergo boni causa pulchrum est. HIP. Est profecto. SOC. Aliud vero est causa, aliud id cuius causa est. Neque enim causa ipsius causa causa esse potest. Quod hinc maxime coniectare licet. Nonne causam efficientem esse constitit? HIP. Planè. SOC. Ab efficiente vero effectum fit, non efficiens. HIP. Verum est. SOC. Aliud efficiens, aliud effectum. HIP. Aliud certè. SOC. Non ergo causa ipsius causa est, sed eius quod ab ipsa efficitur. HIP. Sic est. SOC. Itaque si pulchrum boni causa est, a pulchro fit bonum. Et ob hanc causam ut videtur, prudentiam aliaque pulchra omnia exoptamus, quia opus quod ex his gignitur, id est, bonum, exoptandum est. Vnde per ea quae inuenimus, pulchrum ad bonum ideam patris cuiusdam habere videtur. HIP. Omnino quidem. praclare enim loqueris. SOC. Num & hoc praclare, quod neque pater filius est, neque filius vicissim pater? HIP. Et hoc. SOC. Enimvero nec causa effectum est, nec effectum causa. HIP. Vera loqueris. SOC. Per Iouem, o vir optime, neque pulchrum bonum est, neque bonum pulchrum. An tibi ex his quae dicta sunt, fieri posse videtur? HIP. Non mihi, non per Iouem. SOC. Placet nobis istud, & asserere volumus, quod neque pulchrum bonum

Conducibile
an genus
pulchri.

Non videris, ò Socrates, videre, sed omnino planissime perficere. SOC. Enimvero permulta generis huius mihi animo obuersantur, quibus fidem non præsto, postquam non probantur tibi, qui argenti plus studio sapientia, quam ceteri nostri temporis mortales cumulasti. Ego aut, ò amice, utpote qui nihil unquam lucratus sum, cogito ne me fortasse ludas, ex industria fallas, adeò mihi multa videntur. HIP. Nemo melius quam tu intelliget, Socrates, ludam necne, si hæc quæ tibi occurrunt proferre cæperis: nihil. n. dicere videberis, quoniam nunquam reperies, quod cum nec ego patiar, nec tu, ambo perpetiamur. SOC. Quò inquis Hippia? fortè tu aliquid dicis, quod ego minus intelligo. Verù ausculta me, quod sentio planius explicabo. Mihi quidem videtur, quod neq. contingit me esse, neq. sum, neq. tu similiter, hoc ambos pati nos posse. Item alia quæ ambo patimur, neutrum nostrum existere. HIP. Monstra rursus afferre videris ò Socrates, & magis certè quam antè. Attende modo, si ambo iusti essemus, nonne & vterq. ? Vel si iniustus vterq., nonne & ambo? Aut si sani ambo, an non vterq. ? Et si vterque nostrum laborat in aliquo, vel vulneratus est, vel percussus, siue aliud quid vis passus fuerit, nonne idem ambo perpetimur? præterea si aurei, vel argentei, vel eburnei, ac et si vis generosi, aut sapientes, aut honorati, vel senes, vel iuvenes, aut aliud quidvis humanum, ambo essemus: nonne oïno necessarium esset hoc vtrūq. nostrum esse? SOC. Oïno quidem. HIP. Caterum ipse ò Socrates res ipsas totas non consideras, neq. ille quibuscum disputare es solitus: plauditis aut illico, quia pulchrum interceptis deprehendistisq., & unumquodq. differendo auellit: atq. idcirco ita vos magna latent corpora, continuam essentiam ex natura sortita. Et nunc adeò circa hæc te veritas fugit, ut putes esse passionem aliquam vel essentiam, quæ circa ambo quædam versetur, circa verò vtrūq. minimè: atq. vicissim quæ circa vtrūq. quid sit, circa ambo verè nequaquam: adeò absurdi, temerarij, inepti, fatui estis. SOC. Talia quidè nostra sunt, Hippia, non qualia quis optaret, ut trito proverbio fertur, sed qualia esse possunt. Sed ipse semper admonendo nos iuas. Etenim prius quam nos in his admoneres, quam solidè affecti essemus, adhuc tibi clarius aperiã: si quæ de his sentimus retulero. Dicãme? HIP. Scienti Socrates refers: noui. n. oïm eorum qui in disputando versantur conditionem. Veruntamen si cupis, enarra. SOC. Cupio equidem. Enimvero ita rudes eramus antequam tu hæc diceres, ut de me ac te opinaremur, quòd vterq. nostrum vnus sit, neq. tamen ambo id simus quòd quisq. nostrum. non. n. vnus, sed duo sumus. Adeò fatui eramus. Nunc verò abs te didicimus, quòd si duo ambo sumus, duo similiter vtrūq. nostrum esse necesse est: & si vnus vterque, vnus pariter ambos. Impossibile. n. est vniuersali & continua essentia ratione secundum Hippiam, aliter se habere. Sed quòd ambo erant, idem & vterq.: & cõtrà quòd vterq., pariter ambo. Nunc igitur à te persuasus hic sedeo: prius tamè ò Hippia id mihi memora, vtrū vnus ego tuq. simus, vel tu duo & ego duo. HIP. Quid ais Socrates? SOC. Hæc ipsa q. dico. Vereor. n. aperte coram te loqui: nã mihi succedet, turbasq., quãdo dicere aliquid tibi ipsi videris. Simul aut mihi dicas, nõne? vterq. nostrum vnus, & vnū esse contingit vtrūq. ?

Proverbiū.

HIP. Omnino. SOC. Quòd si vnus, impar quoz., an nõ vnus impar existimas? HIP. Equidem. SOC. Nũ & ambo cum simus duo, impares sumus? HIP. Nequaquam. SOC. Sed pares ambo? HIP. Pares. SOC. Nũquid ex eo quòd ambo pares, par èt vterq. nostrum? HIP. Minimè. SOC. Non ergò necesse est oïno, ut modò dicebas, quæcumq. ambo vrosq., & quæcumq. vtrig. ambos esse. HIP. Non in rebus hmoi, sed in his quæ ipse supra narraui. SOC. Sat habeo Hippia. Nam ista sufficiunt, postquã alia sic, alia aliter se habere videntur. Dixi equidem, si recordaris vnde sermo hic est ortus, voluptates per visum & per auditum, non hoc pulchras esse quòd vtrig. earū habet, ambæ nequaquam, vel quòd ambæ, sed vtraque minimè, imò eo quòd & ambæ habet & vtrig.: & idcirco ambas & vtrig. pulchras esse, & tu concessisti, & ego hac de causa per illam ipsam essentia quæ ambas sequitur, ambas esse pulchras, si modò pulchræ sunt, sensui: per eam verò quæ alteram deserit, minimè. Et nunc quoz. idem existimo. Verù mihi tanquã à principio dicas, si voluptates q. per visum & quæ per auditum fiunt, ambæ & vtrig. pulchræ sunt, quòd ipsas pulchras efficit, nonne ambas & vtrig. sequitur? HIP. Prorsus. SOC. An ex eo quòd vtrig. atq. ambæ sunt voluptatos pulchræ sunt? vel hac rone alia quoz. voluptates non minus pulchræ: nihil. n. minus voluptates illas esse constitit. meministi? HIP. Memini. SOC. Sed quia per visum & auditum fiunt, idcirco pulchræ esse illas est dictum. Vide num vera loquar. Sic. n. ut memini diximus, pulchrum esse quòd iucundum non quidem per sensus quolibet, sed quòd per visum duntaxat atque auditum. HIP. Sic prorsus. SOC. Nonne passio hæc ambas sequitur, vtrig. minimè? Non enim vtraque illarum quemadmodum supra diximus, per ambas sunt, sed ambæ quidè per ambas, vtrig. minimè. Est ita? HIP. Est. SOC. Non ergò hoc vtraque pulchræ sunt, quòd non sequitur vtrasque: ambo enim non sequitur vtrūq. Quamobrè ambo illa vocare pulchræ secundum suppositionem licet, vtrig. verò nequaquam. an aliter dicimus? Nonne hoc necessarium est? HIP. Videtur. SOC. Dicẽdumne ambo quidem pulchræ esse, vtrig. verò nequaquam? HIP. Quid prohibet? SOC. Hoc mihi amice obstare videtur, quòd quædam sic adesse alijs indicata sunt, ut si ambobus adsunt, adsint & vtrique: & cõtrà si vtrique, & ambobus. Talia verò erant quæ tu narraui. HIP. Erãt certè. SOC. Quæ autem ego retuli, minimè: è quoz. numero erat quòd ambo dicitur, & quòd vtrūq. Est ne ita? HIP. Est. SOC. Vtrum tibi videtur, ò Hippia, ex his quæ ipse exposuisti pulchrum esse? Ut si ego robustus & tu, ambo robusti. Itè si ego iustus & tu, ambo: & cõtrà, si ambo, & vterq. Vel nihil prohibet ita contingere, ut in ipsis paribus & iparibus accidit: vbi ambo aliquando paria sunt, imparia vtraque, & aliquando paria: necnon vtrig. interdū talia sunt, ut exprimi nequeant, ambo queant, & interdum nequeat. Aliaq. huius generis plurima quæ mihi occurrere dixeram, quorum in numero pulchrū ponis? nõ ita tibi de hoc ut mihi apparet? nimis enim absurdū esse mihi videtur, ut ambo pulchri simus, non vterq. Vel cõtrà, vterq. pulcher, non ambo, aut aliud id quodlibet talium. Itane ipse eligis ut ego? An illo potius modo? HIP. Sic equidem.

SOC.

